

Soovitused põllumajandustootjate olukorra parendamiseks toiduainete tarneahelas

Hollandi endise põllumajandusministri ja ülikooli professori Cees Veermanni eesistumisel tegutsev kaheteistkümnest sõltumatust eksperdist koosnev põllumajandusturgude töögrupp esitas novembris aruande oma ligi aasta pikku-se töö tulemustest.

Olles mures, et põllumajandustootjad kannatavad hinnavolatiilsuse ja kaua kestvate madala hinna perioodide tõttu, jõutakse aruandes järeldusele, et tarneahelat reguleerivat poliitilist raamistikku „on võimalik ja vajalik veelgi parandada“. Muude järelduste hulgas kutsub aruanne üles kehtestama ELi tasandil ebaausaid kaubandustavasid hõlmavad eeskirjad, samuti rakendama liikmesriikides tõhusat jõustamissüsteemi, näiteks vaidluste lahendamise menetluse kaudu.

Muu hulgas soovitatakse suurendada turu läbipaistvust, edendada põllumajandustootjate koostööd, hõlbustada põllumajandustootjate juurdepääsu rahastamisele ja parandada riskijuhtimisvahendite kasutuselevõttu. Konkreetselt soovitas töögrupp aruandes:

- rakendada turu läbipaistvuse parandamiseks kohustuslikku hinnaaruandlust ning veelgi enam standarditud andmete õigeaegsemat esitamist,
- seoses ebaausate kaubandustavadega on vabatahtlikud algatused kasulikuks osutunud, kuid ei ole suutnud kaasa tuua tõhusat ja sõltumatut rakendamist. Seetõttu tuleks rakendada ELi tasandil õigus-

raamistikku ning toetada liikmesriikides tõhusaid jõustamissüsteeme, nt vaidluste lahendamist menetluse kaudu. On olemas soovitud kohustuslike kirjalike lepingute kohta, millest põllumajandustootjad samuti kasu saaksid,

- põllumajandustootjate koostöö edendamise seisukohast peaksid kollektiivse organiseerumise eeskirjad ja konkurentsioigus olema selged ning toimivad, et tõeliselt edendada põllumajandustootjate koostöövõimalusi,
- selleks, et hõlbustada põllumajandustootjate juurdepääsu rahastamisele, on rahastamisvahendeid võimalik ulatuslikumalt kasutada. Sellega seoses on oma osa Euroopa Investeerimispangal (EIP), keda saaks kaasata võimaliku ekspordikrediidi tagamise süsteemi väljatöötamisele.

Lisaks

- tuleks riskijuhtimise küsimuses tõhustada olemasolevaid vahen-

deid. Futuuriturud annavad põllumajandustootjatele täiendava vahendi, kuid rohkem tööd tuleb teha seoses teadlikkuse tõstmise ja koolitustega.

2016. aasta jaanuaris loodud põllumajandusturgude töögrupp käsitles ka teemasid, mis annavad teavet aruteluks 2020. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) üle, rõhutades kliimaprobleemidest, veenappusest ja fossiilenergia kasutamisest tulenevaid väljakutseid. Töögrupi arvates on oluline põllumajandustootjaid tasustada avalike hüvede ja teenuste pakkumise eest. Aruandes soovitatakse ka võimalust rakendada integreeritud riskijuhtimise poliitika elemente ELi tasandil. Lisaks rõhutatakse aruandes teadusuuringute ja innovatsiooni, samuti noorte põllumajandustootjate sektorisse sisenemise olulisust eelseisvate probleemidega toime tulemisel.

Lisateavet leiate [siit](#).

Malta tutvustas eesistumisaja prioriteete

Malta, 430 tuhande elanikuga Vahemere saar, võttis EL eesistujamaa staatuse üle Slovakkialt 1. jaanuaril 2017. Malta põllumajandusminister Roderick Galdes'i sõnul saavad eesistumisaja põhiküsimusteks põllumajandusvaldkonnas olema olukord põllumajandusturgudel, rahvusvahelised kaubanduslääbirääkimised, ÜPP tulevik pärast aastat 2020 ja mahepõllumajanduse reform.

Põllumajandusturgude olukord on minister Galdesi sõnul küll pisut paranenud, kuid edasisi arenguid tuleb siiski tähelepanelikult jälgida. Jätkatakse tööd nn Omnibus-määrusega, lootuses esitada põllumajandust puudutavad kompromissetepanekud, sh unustamata lihtsustamist, aprillikuisel põllumajandusministrite nõukogu istungil.

Mahereformi kohta sõnas minister, et praeguseks on jõutud tupikseisu, kust püütakse leida väljapääsu ning uusi lahendusi. Kolmepoolseid läbirääkimisi on plaanis taas alustada märtsis ning jätkata aprillis ja mais. ÜPP tuleviku osas on va-

ja leida võimalusi põllumajandussektori konkurentsivõime tõstmiseks. Selle saavutamiseks tuleb tõsta põllumehed poliitikas kesksele positsioonile. Rahvusvahelistel kaubanduslääbirääkimistel tuleb põllumajanduse seisukohalt hoida silma peal; EL kaubandusministrid kõnelevad Jaapani, Singapuri ja Mercosuri läbirääkimistest maikuus.

Muudest teemadest käsitletakse kliimamuutust, kus otsitakse uusi ideid ja võimalusi liikmesriikidele kliimamuutusega kohanemiseks. Võtmeroll selles on uuringu- ja innovatsioonitegevusel, millele pühendatakse maikuine mitteformaalne põllumajandusministrite nõukogu koosolek Vallettas. Malta jaoks on võtmeküsimuseks veemajandus ning selles oodatakse panust ka Euroopa Komisjoni juurde hiljuti asutatud veemajanduse ja säästlikkuse töögrupilt. Keskkonnaministrid arutavad aga kasvuhoonegaaside vähendamise võimalusi põllumajandussektoris ja maakasutuse muutust.

Kõne alla tuleb EL valmisolek reageerimiseks erakorralistele olukordadele taime- ja loomakasvatussektoris. Soovitakse tugevdada reageerimisvõimet haiguspuhangute

korral, nt sigade Aafrika katk, *Xyl-ella Fastidiosa* puuviljasektoris või männi nematoomhaigus metsandussektoris. Valmisolek erakorralisteks olukordadeks peaks olema EL prioriteet, sõnas minister Galdes.

Antibiootikumiresistentsus ähvardab kestlikku toidutootmist ning inimeste tervist. Malta loodab eesistumisaja lõpuks kinnitada antibiootikumiresistentsuse tegevuskava ning saavutada edasimineku läbirääkimistel veterinaarravimite ja ravimsöötade alase seadusandluse osas.

Metsanduse osas soovib Malta üle vaadata EL senise positsiooni ja jõuda kokkuleppele enne ÜRO 12. metsandusfoorumit mais, lootuses jätkata kõnelusi õiguslikult siduva kokkuleppe saavutamiseks Euroopa metsanduse kohta.

Malta eesistumisaja jooksul toimuvatest sündmustest tuleb mainida loomade heaolu alast konverentsi aprillis või mais (kinnitamisel), loomatervisealast seminari 19. - 20. juunil, maaelu arengu juhtide konverentsi 22. - 24. märtsil ning EL makseagentuuride juhtide konverentsi 17. - 19. mail.

Loe lähemalt Malta eesistumisest <https://www.eu2017.mt/>

Ilmus uuring tulevaste kaubanduslepingute mõjust põllumajandussektorile

Euroopa Komisjon esitles 15. novembril ELi põllumajandusministritele kokkuvõtet uuringust, milles käsitleti kaheistkümneme tulevase kaubanduslepingu kumulatiivset mõju põllumajanduslikule toidutööstusele, sealhulgas konkreetseid tulemusi mitme toote (mis moodustavad 30 % ELi ekspordi väärtusest kõnealusel sektoris) tootjahindadele ja tootmismahtudele. Majandusuuring annab väärtuslikku teavet tulevaste kaubanduslepingute võimaliku mõju kohta ja toetab ELi praegust lähenemisviisi süstemaatiliselt kaitsta tundlike sektoreid.

Uuring näitab Euroopa põllumajandustoodete potentsiaali maailmaturul, pöörates samas tähelepanu ka konkreetsete põllumajandussektorite tundlikkusele. Üksikasjalik teave võimalike mõjude kohta lubab komisjonil teha läbirääkimistel teadlikke otsuseid.

Olemasolevate meetodite piirangute tõttu ei ole uuringus üksikasjalikult analüüsitud põllumajandustoodete loetelu ammendav. Võimalikku kasu märkimisväärse ekspordipotentsiaaliga olulistele toodetele nagu puu- ja köögiviljad, vein, oliiviõli ja töödeldud toit üldiselt (mis moodustavad ELi põllumajandusli-

ku toidutööstuse ekspordiväärtusest 70 %) ei olnud võimalik üksikasjalikult kvantifitseerida, samuti ei olnud võimalik mõõta geograafiliste tähistega parema kaitse eeliseid.

Uuringus keskenduti üksnes ELi ja tema kaubanduspartnerite vaheliste imporditariifide vastastikuse liberaliseerimise mõjule ega võetud arvesse muid majandusliku mõjuga sätteid (nt mittetariifsete meetmete, eelkõige sanitaar- ja fütosanitaarimeetmete vähendamist). Kõnealune uuring ei hõlma ka nende meetmete mõju, mida EL kasutab kaubanduslepingutes tundlike sektorite kaitsmiseks, näiteks piiratud tariifikvootide süstemaatilist kasutamist.

Uuring ei ole ennustus ega prognoos, vaid ülimalt teoreetiline konstruktsioon, mille raames vaetakse käsitletud lepingute eduka sõlmimise võimalikke järeldusi.

Märkimisväärset kasu oodatakse ELi piima- ja sealihasektoris, millel on viimastel aastatel olnud raskusi ja mis nüüd avaldavad taastumise märke. Teisest küljest ilmneb uuringust veiseliha- ja riisisektori haavatavus nii kaubandusele avalduva mõju kui ka tootjahindade languse seisukohast. Neile avalduva mõju ulatus varieerub sõltuvalt sellest, kas lähtuda uuringu „ambitsioonikamast“ (täielik liberaliseerimine 98,5 % toodete puhul ja tariifide osaline (50 %) vähendamine ülejäänud toodete puhul) või „konser-

vatiivsemast“ (täielik liberaliseerimine 97 % toodete puhul ja tariifide osaline (25 %) vähendamine ülejäänud toodete puhul) stsenaariumist.

Uuringu tulemused kinnitavad ka seda, et ELi praegune lähenemisviis piirata kõigil kaubanduslääbirääkimistel tundlike põllumajandustoodete impordi liberaliseerimist, on õige. Hiljuti Kanadaga sõlmitud lepingu (CETA) puhul kaotab Euroopa Liit lepingu jõustumisel 92,2 % oma põllumajandustariifidest (seitsme aasta järel 93,8 %). CETAs lepiti loomaliha tariifikvoodina kokku 45 838 tonni, mis võetakse kasutusse viie aasta jooksul ja mis vastab ligikaudu 0,6 %-le ELi kogutarbimisest. Teiseks näiteks on riis. Vietnamiiga sõlmitavas kaubanduslepingus liberaliseerib EL riisi impordi vaid osaliselt, kusjuures riisi tariifikvoodid moodustavad ELi koguimpordist umbes 8 %, millest kaks kolmandikku on ette nähtud väljaspool ELi toodetud riisile ja ELi riisitööstuse poolt töödeldavale riisile.

Põllumajandusele avalduva kumulatiivse mõju uuring ei asenda laiemaid ja üksikasjalikumaid mõjuhinnanguid ega ühegi kaubanduslääbirääkimiste jätkusuutlikkuse mõjuhinnanguid.

Lisateave

http://ec.europa.eu/agriculture/trade-analysis/impact-assessment/index_en.htm

Põllumajandusvolinik Hogan läheb visiidile Kanadasse

EL põllumajandusvolinik Phil Hogan läheb 30.04. - 03.05.2017 esmakordselt visiidile Kanadasse, et tugevdada pikaajalisi kaubandus-suhteid hiljuti allkirjastatud EL-Kanada kaubandusleppe (CETA) valguses ning selle praktikasse rakenda-

mise tõhustamiseks. Visiidi raames osaletakse muuhulgas toidumessi SIAL Toronto 2017 avamisel, kus on ka EL paviljon.

Volinik Hogan kutsub oma delegatsiooni koosseisus visiidil osalema EL toiduettevõtete juhte, eriti järgmistest

valdkondadest: piimandus (juust), vein ja piiritusjoogid, töödeldud põllumajandustooted, teravili, puu- ja köögiviljad. Visiidi kulud on osalejate kanda; registreerida saab DG AGRI kodulehel:

<https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/HLMAGRICanada2017>

Euroopa piimandusassotsiatsiooni aastakoosolek 2016 Nizzas

Tiina Saron

eda nice 2016
hosted by ATLA

**ANNUAL CONGRESS
EDA/ASSIFONTE
1-3 DECEMBER 2016
NICE - FRANCE**

Euroopa piimandusassotsiatsioon (European Dairy Association - EDA) loodi 1995. aastal oma 1957. a loodud eelkäija ASSILEC baasil. Tänapäevaks on EDA-st saanud laiapõhjaline ja mõjus organisatsioon Brüsselis, mis tegeleb koostöös teiste põllumajandusorganisatsioonidega piimandussektori teemadega laiemalt. Organisatsioon osaleb aktiivselt kõrgetasemelistes aruteludes Euroopa nn "lactosfääri" tulevikust ja samas pakub sisulist ekspertiisi tänastele sektori väljakutsetele lahenduste leidmisel.

Organisatsiooni liikmeteks on praegu 22 riigi piimandusorganisatsioonid, kelle esindajad kuuluvad EDA nõukokku. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda esindab seal Valio Eesti AS-i tegevjuht Maido Solovjov. Erikomitees on Eesti esindaja Tii-

na Saron. Organisatsiooni sisemine töökorraldus põhineb kaubandus- ja majanduskomitee ning toidu- ja keskkonnapoliitika komitee alla loodud töögruppide tegevusele. Käsitlevad teemad on nii ÜPP tulevik, turukorraldusmeetmed, väliskauban-

du (WTO, vabakaubanduslepingud), toidutarneahela parem toimimine kui ka promotsioonimeetmed (sh koolipiim, toitumise strateegia, päritolumärgistus, toidu raiskamine jmt). Väga suur osa tegevusest on seotud toiduohutuse alase seadusandlusega nagu lisaained, toiteväärtus, saasteained, terviseväited, hügieen- ja toiduohutus). Uue valdkonnana on järjest enam lisandumas keskkonnaga seotu.

Eesti on EDA liige alates 2003. aastast. Sarnaselt teiste erialaorganisatsioonidega on EDA kõrgeim organ liikmete aastakoosolek, mis toimub igal aastal ühes liikmesriigis. 2016. aastal toimus aastakoosolek Prantsusmaal Nizzas, kus kaaskorraldajaks oli Prantsusmaa Piimatöötajate Assotsiatsioon ATLA.

Aastakoosoleku formaat on reeglina järgmine: toimuvad erinevate töögruppide koosolekud, kus arutatakse tegevuskava, töötatakse välja ühispositsioone ja kohtutakse ka Euroopa Komisjoni esindajatega. Toimub ka nõukogu koosolek ja liikmete aastakoosolek. Töökoosolekutele täienduseks toimuvad vahesessioonid erinevatel teemadel nagu näiteks ÜPP 2020+, jätkusuutlikkus ja piimandus, piima ja piimatoodete promotsioon. Lisaks sellele toimub konverents, mis igal aastal on pühendatud konkreetsemale teemale piimanduses. Sellel aastal olid kõne all järgmised teemad – Euroopa piimanduse ambitsioonid – peakõneleja põllumajandusvolinik Phil Hogan; arenguvõimalused volatiilsusega toimetulekuks (rõhuasetus uutele turgudele) – peakõneleja Kobus Mulder, konsultant Lõuna-Aafrika Vabariigis, ja viimase blokina piim ja inimene – tarbimistrendidest läbi aegade.

Mõned napped kuuldust:

Töökoosolekute tulem annab veelkord kinnitust, et EDA kui tugev ja professionaalne erialaorganisatsioon osaleb Brüsselis aktiivselt piimanduspoliitika kujundamises. EDA liikmed saavad jooksvalt läbi analüüsitud ja süstematiseeritud informat-

siooni, mis on eriti oluline väiksemate riikide erialaorganisatsioonidele. Paraku ei suuda me ise kogu suurt Brüsselist tulevat info- ja õigusaktide tulva läbi analüüsida, kuid saame väga hästi toetuda EDA-s tehtavale tööle. Samas on meil ka suurepärase võimalus edastada oma muresid läbi EDA Euroopa Komisjonile.

Vahesessioonidel kõneldust võiks esile tõsta arutelu seoses ÜPP 2020+. Esinejaks oli professor Holger Thiele Kieli Ülikooli toiduainete instituudist. Teatavasti on Euroopa Komisjon lähiajal avalikustamas ÜPP tulevikuga seotud erinevaid stsenaariume, mis on valminud koostöös teadlaste ja ekspertidega. Sellele järgneb avalik arutelu ja 2018. aastal on plaanis esitada võimalikud ettepanekud õigusaktide koostamiseks.

Professor Thiele ettekandest jäi kõlama, et tuleviku ÜPP peaks olema senisest rohkem rohelisem ja õiglasem. Järjest suuremat tähelepanu tuleb pöörata nii keskkonna kui ka loomakaitse teemadele, sh peaks suurenema tarbijate aktiivsus ja sekkumine toidutootmisse. Hinnavolatiilsus on kohal, et jääda, seega põhiküsimus on sellega toimetulemise meetmetes. Kõigi väljakutsetega toimetulekuks aga on hädava-

jalik pikem strateegiline vaade piimasektorile (sh loomakasvatus).

Siinkohal võib kõrvalepõikena lisada, et ka EPKK piimatoimkond jõudis samale järeldusele, et sektori jätkusuutlikkuse ning osapoolte kindlustunde tagamiseks on vaja uuesti lauale tõsta piimastrateegia dokument ja jätkata sellega tööd.

Konverentsilt jäid kõlama järgmised mõtted: ÜPP tulevikuarutelud on alanud ja sellele tuleks suhtuda tõsiselt. Päevakajalistest teemadest on oluline eelkõige toidutarneahela senisest parem toimimine ja ebaausate kaubandustavade ohjamine õiguslikul tasandil. Volatiilsusega toimetulekuks on oluline senisest tõhusam erasektori ja riigi koostöö sobivate meetmete väljatöötamisel. Tarbimist aga mõjutavad järjest rohkem erinevad moevoolud, millel puudub otsene põhjuslik seos. Pigem on moes olla vegan, laktoositalumatu jne. Oma mõju on ka erinevatel toidutööstusega seotud skandaalidel ja samuti erinevatel toitumisega seotud soovitusel (erinevad dieetid), mis lõppkokkuvõttes tekitavad tarbijates segadust ning mõjutavad ostukäitumist.

Järgmine aastakoosolek toimub Rootsisis, Stockholmis 2017. a septembris.

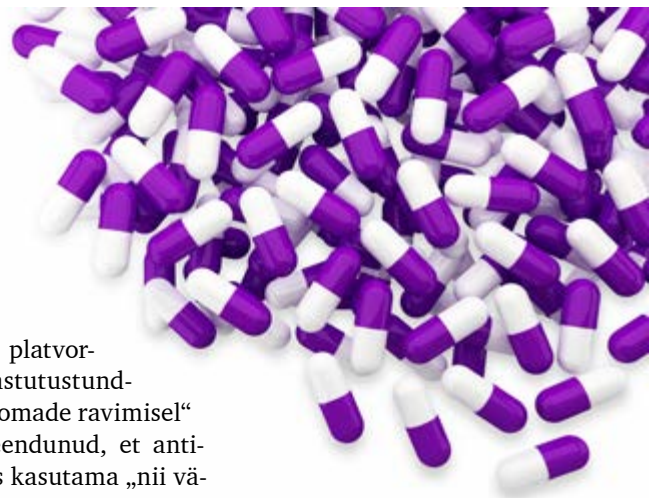
ÜPP TULEVIK

- » Arutelud on alanud.
- » Euroopa Komisjoni poolt erinevad stsenaariumid, mis ilmselt veebruaris avaldatakse aruteluks.
- » Ajavahemikus aprillist augustini tehakse mõjuanalüüs ja septembrist novembrini koostatakse "valge raamat".
- » 2018 esitatakse ettepanekud õigusaktide tegemiseks.
  - **Tarneahela parem toimimine** – EK (eelkõige volinik Hogan) soovib jätkuvalt EL-i üldist regulatsiooni.
  - **Vabakaubanduslepingud.**
  - **Turukorraldusmeetmed** (interventsioon, eraladustamine) – kas on piisavad, mida oleks vaja muuta jne.
  - **Kindlustussüsteemid** (kriisiabi meetmed) – millised peaksid olema, millele suunatud (kas sissetuleku stabiliseerimiseks jne), põhjused.
  - **Piimapakett** (lepingud, tootjarühmad, sektorite vahelised tootjarühmad).
  - Vähenesooduste tingimustega või keskkonnapiirangutega alad ehk **LFA-d.**
  - **Ekspordi kindlustus/krediteerimine.**
  - **Piima tarneahel.**

Loomakasvatavad kasutavad antibiootikume vastutustundlikult

18. novembril toimunud antibiootikumide alase teadlikkuse suurendamise Euroopa päeval rõhutas Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen, et meie kõigi tervise huvides peab iga üksikisik vastutama antibiootikumiresistentsuse vähendamisel Euroopas. EL põllumehed teevad suuri jõupingutusi veterinaaravimite, sealhulgas antibiootikumide vastutustundlikuks kasutamiseks. Usume, et haiguste ennetamine on parem kui ravimine. Copa-Cogeca

kui üks Euroopa platvormi „Ravimite vastutustundlik kasutamine loomade ravimisel“ asutajatest on veendunud, et antibiootikume peaks kasutama „nii vähe, kui võimalik ja nii palju, kui vajalik“. Samas ei tohi unustada, et antibiootikumi-diskussioon on tugevalt seotud loomatervise ja heaoluga ning mõnikord ja mõnedel juhtudel ei ole teist valikut, kui antibiootikume kasutada. Hiljutised raportid näitavad, et 2011 – 2014 vä-

henes antibiootikumide kasutamine toiduks kasvatatavate loomade puhul. See kinnitab, et Euroopa farmerid teevad kõik endast oleneva antibiootikumide kasutamise vähendamiseks ning kindlasti julgustame seda tegevust ka edaspidi, lisas Pesonen.

Copa-Cogeca promotsioon Europarlamendis veiselihatootmist ja tarbimist

Copa-Cogeca korraldab Europarlamendis promoürituse, kus räägiti EL veiselihaspektori mitmekülgsest kasust maapiirkondade majandusele. Ühtlasi hoiatati negatiivse mõju eest, mida võib kaasa tuua ebasoodne kaubanduslepe sõlmimine Mercosuri blokiga.

Copa-Cogeca veiseliha töögrupi juht Jean-Pierre Fleury kõneles, et veisekasvatusega tegeleb EL-s 2,5 miljonit perefarmi. See on oluline osa EL põllumajandussektorist, veisekasvatuse väärtus on 30,5 miljardit eurot. Veisekasvatusel on palju eelised – veiseliha tarbimine aitab kaasa ta-

sakaalustatud toitumise järgimisele, pakkudes olulisi toitaineid nagu vitamiin B12 ja raud; samal ajal aitab kaasa majanduskasvule ja töökohtade loomisele maapiirkondades, kus sageli muid alternatiivseid võimalusi ei ole. Tänu sellele majandussektorile hoitakse korras 60 miljonit süsinikku neelavat hektarit rohumaad. Lisaks tehakse olulisi investeeringuid, mis aitavad sektoril vastata ühiskonna nõudmistele ja tagada selle jätkusuutlikku arengut. Samas vajavad tootjad turult paremat sisetulekut, see võimaldab neil oma tegevust jätkata ning tuua kasu kogu ühiskonnale. Seetõttu peab ÜPP ka edaspidi kandma oma toetatavat rolli.

Sektor seisab importtoodete tõttu silmitsi suurenenud konkurentsiga, eriti kvaliteetse tükiliha osas. Hiljuti avaldatud Euroopa Komisjoni uuring näitab kaubanduslepingute katastroofilist mõju EL veiselihasektorile, seda vaatamata imporditollide kehtestamisele ning eriti Mercosu-

ri maade puhul. Lisaks ei vasta nende maade tooted EL kvaliteedistandarditele ning paljudel juhtudel on kahtlusi toiduohutuse suhtes. Näiteks ei ole neil EL-ga sarnast jälgitavuse süsteemi ning kasutatakse kasvuhormoone, mis EL-s on keelatud. Euroopa Liidus on maailma kõrgeimad loomade heaolu standardid. Uuringus kasutatud meetodit arvestades usume, et Komisjon alahindab veiselihaspektori halba olukorda. Vaja oleks läbi viia põhjalikum uuring, mis eristab rümpasid ja erineva kvaliteediga tükiliha, et arendada välja õige EL lihastrateegia ning säilitada EL tootmise potentsiaal.

Põllumajandusturgude töögrupi soovitusel toovad välja tootjate kehva positsiooni tarneahelas ning nõuavad EL tasemel seadusandluse kehtestamist ebaausate kaubandustavade eemaldamiseks. Koos puuja köögiviljasektoriga on veiselihasektor see, kelle marginaal on tarneahelas nõrgem ning seadusandlus oleks siinkohal väga abiks.

Berliinis arutati seakasvatuse olukorda

Euroopa lihakaubanduse organisatsioon UECBV, Copa-Cogeca ja Euroopa Komisjon korraldasid Berliinis messi "Rahvusvaheline Roheline Nädal" raames seminari, kus räägiti saavutustest sigade Aafrika katku ohjamisel ning ekspordi parandamise võimalustest. Seminari eesmärk oli julgustada seakasvatusektorit ja liikmesriikide ametiasutusi paremale koostööle, et tagada kõrgel tasemel seakasvatuse jätkusuutlikkus Euroopa Liidus ning leida uusi ekspordivõimalusi.

Seminaril osalesid EL tervisekaitsevolinik Vytenis Andriukaitis, liikmesriikide põllumajandusministrid, Malta eesistumise esindajad ning UECBV ja Copa-Cogeca esindajad ja liikmed.

Copa presidendi Martin Merril-

di sõnul on EL seakasvatavad tõhusalt rakendanud bioohutuse meetmeid farmides, mis võimaldab EL seakasvatuse reputatsiooni kindlustada ja ekspordi suurendada. Viimase 12 kuu jooksul suurenes põllumajandussektoris enim just sealihaka ekspordiväärtus - 1,3 miljardi euro ehk 34% võrra võrreldes aastataguse ajaga, seda peamiselt suurenenud nõudluse tõttu Hiinas jt peamistel turgudel.

UECBV asepresident Jos Goebels rõhutas, et EL on suuruselt teine sealihatootja ning suurim sealihaka ja sealihatoodete eksportija maailmas. "Neid kvaliteetseid tooteid nauditakse rohkem kui 140 riigis. 2015. aastal eksportis EL sealihaka ja sealihatoodeteid 5 miljardi euro väärtuses, mis aitas oluliselt kaasa EL positiivsele kaubandusbilansile. See trend jätkus 2016. aastal ning ootame häid tulemusi ka 2017. aastal," lisas ta.

Senist edu seakatku leviku ohja-

misel kiitis ka üleilmse loomatervis- hoiu organisatsiooni OIE direktor Monique Eloit, kelle sõnul on olulisimad saavutused rahvusvahelise koostöö paranemine ja vastastiku- se usalduse kasv, samuti parem infovahetus riikide vahel, mis on olulised tegurid haiguste ennetamise ja kontrolli võimekuse suurendamiseks.

Copa-Cogeca tutvustas liikmesriikides ette võetud parimaid praktilisi seakatku ohjamisel, mis ühtlasi näitab head koordineerimist Euroopa Komisjoni, rahvuslike ametite ja sektori operaatorite vahel. Positiivne on ka peamiste kaubanduspartnerite omavaheline tihed infovahetus ja kogemuste jagamine seakatku võitlemisel. Euroopa Liidul on häid näited seakatku seljattamisest minevikus, nagu see toimus Hispaanias ja Portugalis. Näha on huvipoolte tõsist pühendumist tegevuste koordineerimisel, et seakatku Euroopast kaotada.

Eurosaadikud: Küülikud vajavad rohkem ruumi

Liikmesriigid peaksid julgustama küülikukasvatavaid loobuma tavapärase täiustamata puuride kasutamisesest ning asendama need loomade jaoks tervislikumate, kuid samas taskukohaste alternatiividega, näiteks pargisüsteemiga. Küülikute heaolu paranemine aitaks ennetada haigusi ning vähendada antibiootikumide kasutamist. Nii leitakse jaanuaris Europarlamendi Põllumajanduskomitees vastu võetud mitte-seadusandlikus resolutsioonis.

Euroopa Komisjonilt oodatakse juhiste ja EL-üleste soovitude koostamist toiduks kasvatatavate küülikute tervise, heaolu tagamise ja

pidamistingimuste kohta. Väljastpoolt EL imporditud küülikuliha peab vastama EL-s kehtivatele toiduohutuse ja loomade heaolu nõuetele.

Et vältida alternatiivsete pidamissüsteemide kallidust, peaks Komisjon rohkem seda sektorit toetama ning korraldama müügiedendust küülikuliha tarbimise suurendamiseks. Eurosaadikud soovivad sihipäraselt toetust uute kohustuslike meetmete kõrge finantskulu leevendamiseks ning maaelu arengu fondide kasutamist nende põlumeeste toetamiseks, kes otsustavad kõrgemate heaolu standardide kasuks.

Europarlamenti põllumajanduskomitees vastu võetud resolutsioon tuleb arutlusele ka Europarlamenti täiskogu istungil, võimalusel juba märtsikuus.

Euroopas levib linnugriip

Ühendkuningriigi veterinaaramet kinnitas käesoleval nädalal linnugripi H5N8 tuvastamisest Prestonis, Lancashire's. Haigus leiti faasanifarmist. Nakatunud linnufarmi ümber kehtestati haiguse leviku tõkestamiseks 3-kilomeetrine kaitsetsoon ning 10-kilomeetrine jälgimistsoon. Linnugripi juhtumeid on esinenud ka Horvaatias, Hollandis, Saksamaal, Rumeenias, Rootsis ja Taanis. Copa-Cogeca kohtub Euroopa Komisjoni, et arutada ettepanekut lubada vabapidamise kanade mune turustada örrekanade munade sildi all, juhul kui kanu ei saa linnugripi ohu tõttu välja lasta. Komisjon peaks kiiresti ümber vaatama praegused reeglid selle kohta, kui pikka aega võib munakanu hoida siseruumides, ilma, et kaoks vabapidamise staatus.

Euroopa lambakasvatavad vaagisid sektori tulevikku

Brüsselis peetud Euroopa lambakasvatavate foorumil (EU Sheep Reflections Forum) kõneldi sektori tulevikust ja ootustest poliitikale. Copa-Cogeca hinnangul on tähtis parandada lambakasvatavate sissetulekut, mis on üldiselt väga madal. Samal ajal on lambakasvatusel oluline keskkonnakaitsealane roll enam kui 70 protsendil EL looduslikult vähem soodsate tingimustega või keskkonnapiiirangutega aladel. Sektor on oluline ka maamajanduse edendamisel, eriti piirkondades, kus palju muid töökohti ei olegi.

Copa-Cogeca lambakasvatavate töögrupi president Charles Sercombe rääkis, et lambakasvatavad vajavad jätkusuutlikku sissetulekut, suuremat turu läbipaistvust ja hinnainfot. Sektorisse tuleb meelitada noori, sh maaelu arengu programmide sihipäraste meetmete parema finantseerimise abil. Oleme kindlad, et paljud praegu välja pakutud meetmed – promotsioon, tugev EL toetus, turu läbipaistvus, ebaausate kaubandustavade eemaldamine jne – aitavad seda eesmärki saavutada. Ka turuinfo jälgimine on teretulnud, see tuleks lisada Komisjoni Lihaturu info jälgimissüsteemi (*Meat Market Observatory*). Tarbimise edendamiseks tuleb lambaliha muuta atraktiivseks eelkõige noortele, arendada uusi innovatiiv-

seid tooteid ning luua lihtsalt valmistatavaid retsepte. Vaja on meetmeid, mis tagavad kindla kvaliteediga tooted. Lambaliha on väga oluline mineraalide ja vitamiinide B6 ning B12 allikas. Tarbijad peaksid olema neist teadlikud. Copa-Cogeca on loonud teavituskampaania *#livestockcounts*, mis rõhutab loomakasvatuse ja liha tarbimise kasulikkust. Bürokratiat tuleb vähendada, sest see takistab innovatsiooni.

Usume, et Komisjon arvestab teatud ettepanekuid ning loodame peatselt näha nende rakendamise ajakava. Foorum kutsuti kokku põllumajandusvolinik Phil Hogani algatusel ning seni on peetud neli intensiivset kohtumist komisjoni ja erinevate huvipoolte osavõtul.

Teraviljaturu olukord on kehv, kuid lootust paranemiseks on niikaua, kui taimekaitsevahendid on kättesaadavad

Copa-Cogeca teravilja töögrupp kinnitas viletsat olukorda EL teraviljaturul. EL-28 nisutoodang vähenes 10% ja rapsiseemne toodang 9,2% võrra 2015. aastaga võrreldes. Sektori elujõulisuse säilitamiseks peavad taimekaitsevahendid jääma ka tulevikus kättesaadavaks, rõhutasid töögrupi liikmed.

Töögrupi aseesimees Mike Hambly ütles, et paljud liikmesriigid on sel aastal silmitsi vähenenud teraviljatoodanguga. Mõned piirkonnad kannatasid ekstreemsete ilmastikutingimuste all, mis mõnel pool põhjusta-

sid 50%-lise saagikao. Olukord on liikmesriigiti siiski väga erinev, näiteks Ungaris oli rapsisaak rekordtasemel, samas aga Prantsusmaal langes nisusaak 30% võrra. Hinnad on viimase kolme aasta jooksul olnud kõikjal madalad.

Lisaks halvale ilmale kaebavad paljud tänu neonikotinoidide keelamisele ka suur-maakirbu (*Psylliodes chrysocephala*) levikule. Farmerid ei julge enam rapsi külvata, kui taimekaitsevahendid ei ole kättesaadavad. Muret tekitab taimekaitsevahendite kasutamise võimalik keelamine ökoloogilistel sihtaladel, sest need kultuurid pakuvad mitmesugust keskkonnakasut, aidates säilita-

da elurikkust ja toites mesilasi, kõneles Hambly.

Teraviljahind on EL-s madal, kuid rapsiseemne hind on tõusuteel. Väljavaated 2017. aastaks on paremad, kuna mitmes liikmesriigis on head külvitingimused. Copa-Cogeca prognoosi kohaselt suureneb EL-28 teraviljatoodang järgmisel aastal 4,2% võrra ning õlikultuuride toodang 0,8% võrra võrreldes 2016. aastaga. Tegelik saak sõltub muidugi ilmastikust, aga ka taimekaitsevahendite kättesaadavusest. Copa-Cogeca saatis kirja Euroopa Komisjonile nõudmisega leida vahendeid farmerite rahavoo probleemide kiireks lahendamiseks.

Copa naisfarmeri innovatsiooniahinna võitis Margaret Farrelly Irimaalt

12. oktoobril andis Copa välja 2016. aasta naisfarmeri innovatsiooniahinna, mis seekord läks Margaret Farrelly'le Irimaalt. Auhind erilise saavutuse eest anti Lisa Paganellile Itaaliast. Üleandmine toimus Europarlamendis ning seda juhtis Austria saadik Elisabeth Köstinger; õnnitlema olid tulnud ka põllumajandusvolinik Phil Hogan ja DG AGRI asedirektor Mihail Dumitru.

Copa naisfarmerite komitee president Willemien Koning-Hoeve kõneles, et sel aastal oli konkursi teema "Naisfarmerid kui innovatsiooni ja roheline kasvu eestvedajad" ning esitati 33 avaldust. Konkurents osalejate innovatsioonitegevus näitab selgelt, et nad on maaühiskonnas võtmerollis erinevatele probleemidele lahenduste leidmisel ja tarbijate nõudmistele vastamises. See auhind aitab esile tuua naiste tegevust põllumajandussektori dünaamilisemaks ja innovatiivsemaks muutmisel.

Sel aastal võitis innovatsiooniahinna Margaret Farrelly Irimaa Põllumeeste Liidust oma vabapidamisel kanade projektiga. Ta alustas 1987. aastal 150 vabapidamisel munakanaga ning praeguseks on tal 168 000 vabapidamisel kana 150 hektari suurusel maa-alal. Ettevõtte käive on 6,2 miljonit eurot. Ta on välja arendanud 33 töötajaga ettevõtte ning teeb koostööd 22 Iirimaa farmeriga innovatiivsete toodete loomisel. Näiteks O'Eggs on pakendatud värvilise pakendisse, mis eristab need teistest. 5 senti igalt pakendilt annetakse vähiraivifondile. Ta toodab Megga-mune, mis on kanade toitmise kaudu rikastatud Omega 3, seleeniu-

mi ja E vitamiiniga. Ta on oma ettevõttes loonud innovatiivsete toodete väljatöötamiseks ka spetsiaalse uuringu- ja teadustegevuse osakonna.

Eriauhind saavutuse eest anti aga Itaalia organisatsiooni Coldiretti liikmele Lisa Paganelliile, kellel on mahe perefarm. Parendamaks tarbijate tervist ja vähendamaks mõnede haiguste - nagu diabeet - esinemist elanikkonna hulgas, algatas ta Bio Valbidente konsortsiumi. Konsortsium toimib müügipunktina mahefarmeritele, kes kasutavad sümbiootilises põllumajandustootmises mükoriisat. Mükoriisa ehk seenjuur on kompleksorgan, mis moodustub seene ja kõrgema taime (teraviljad, juurviljad, puud) juurte vahel ja elab juurerakkudes või rakkude pinnal. Protsessi käigus tekivad bakterid, mis on inimese tervisele kasulikud. Lisa Paganelli on arendanud ka tooteid lihatööstusele.

Naisfarmeri innovatsiooniahinda annab Copa välja 2009. aastast ning selle eesmärk on juhtida avalikkuse tähelepanu valdkondadele, kus naiste tegevus ja teadmised on loonud innovatiivseid lahendusi, ning näidata, kuidas naised saavad positiivselt mõjutada põllumajandustegevust.

Eesmärgiks on juurutada ka innovatiivseid ja konkurentsivõimelisi praktikaid. Auhind antakse välja kindlate kriteeriumide alusel, näiteks uue know-how, uute meetodite või tehnoloogiate kasutamine. Auhinnatsereemonia toimub igal aastal vahetult enne rahvusvahelist maanaiste päeva 15. oktoobril.

Eurosaadikud soovivad tööstuslike transrasvhapete vähendamist toidus

EL peaks kehtestama kohustuslikud piirmäärad tööstuslikult toodetud transrasvhapetele, mida on seostatud südame-veresoonkonnahäiguste, viljatuse, Alzheimeri tõve, diabeedi ja ülekaalulisuse riski suurenemisega, öeldakse 26. oktoobril vastu võetud (mitte-siduvast) resolutsioonis.

Saadikute arvates näitab asjaolu, et vaid üks kolmest tarbijast ELis teab

transrasvhapetest. Kui kehtestada tööstuslikult toodetud transrasvhapete pakendile märkimise meetmed, siis need ei ole piisavad. Transrasvhapete sisaldust puudutava teabe lisamine pakenditele on oluline, kuid vajalikud on ka kohustuslikud piirmäärad, leiavad saadikud.

Euroopa Komisjon peaks seetõttu tegema ettepaneku tööstuslike transrasvade piirmäära kehtestamiseks kõigis toiduainetes. Saadikud loodavad, et seda tehakse lähema kahe aasta jooksul.

Transrasvhappeid kasutatakse rohkem odavates toiduainetes. See tähendab, et kõige vähem on kõrge transrasvhapete sisaldusega toiduainete eest kaitstud madalama sisetulekuga inimesed. See omakorda põhjustab tervisealase ebavõrdsuse suurenemist.

Loe resolutsiooni siit:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0417+0+DOC+XML+V0//ET&language=ET>

EL asutas platvormi toidukao ja toidujäätmete vähendamiseks

Food waste – we act! #FoodWasteEU
http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform_en

EL uue platvormi eesmärk on vahetada peamiste huvipooltega kogemusi ja parimaid praktikaid, toetamaks koostööd kogu tarneahela lõikes, et ennetada ja vältida toidukadusid ning raiskamist. Platvormis osalevad EL liikmesriigid, institutsioonid, üle-Euroopalised ja ülemaailmsed

organisatsioonid (sh Copa-Cogeca, FAO, ÜRO keskkonnanõuandjate organisatsioon).

Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen ütles, et platvormi kaudu on soov välja arendada uued väljundid toodetele, mis ei vasta EL seatud standarditele või turu nõudmistele. EL põllumajandussektori kõrvaltooteid võib

tuua näiteks kui innovatiivseid lahendusi loomasööda, biotoodete, bioenergia tootmiseks või siis orgaanilise aine juurde tootmiseks künda need uuesti mulda. Paljud Copa-Cogeca liikmed juba rakendavad innovatiivseid projekte toidu raiskamise vähendamiseks ning säästva arengu eesmärgi täitmiseks. Näiteks on olemas on-line koolituse projekt, mis pakub tarneahela osapooltele praktilist nõuannet, kuidas alustada jäätmete vähendamist ja kuidas luua farmis heategevusprogrammi. Teine toidu raiskamise vähendamise projekt on näiteks kartulite pakendamise muutmine. Hea näitena võib rääkida ka spordijoojast, mis on toodetud vadakust. Aga samuti ka ebaseadusliku kujuga porgandite müük toidutööstusele.

Copa-Cogeca usub, et platvorm võimaldab jagada infot huvipoolte vahel just selliste praktikate kohta ning tekitada ka uusi ideid. Ringmajandus on tõeline võimalus kasutada olemasolevat innovatsioonipotentiaali ja leida väljundeid kõrvalproduktide jaoks, samal ajal võimaldades konkurentsivõime kasvu ja töökohtade loomist. Siiski tuleks selget vahet teha välditavate ja vältimatute toidujäätmete vahel, nagu näiteks on vältimatu kadu teravili, mis on riknenud halbade ilmastikuolude tõttu. Toiduohutust ohvriks toomata tuleb vaadata, kuidas seadusandlust ja administratiivseid praktikaid saab parandada, et paremini võimaldada kõrvaltoodete ära kasutamist.

Mesitarude arv Euroopa Liidus suureneb, kuid mesinikke aina vähem

Euroopa Komisjon avaldas jaanuaris raporti mesindusprogrammide rakendamise tulemustest liikmesriikides aastatel 2013 -2015. Programme rahastatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika eelarvest igal aastal 33 miljoni euro ulatuses. Raportist selgub, et mesitarude arv EL-s jõudis niimetatud aastatel 15,7 miljoni, mida on 12% võrra rohkem kui eelmisel eelarveperioodil 2011-2013.

Raportis antakse ülevaade EL mesindussektori struktuurist, liikmesriikides rakendatud meetmetest ja EL eelarve jagunemisest liikmesriikide vahel. Mesinike arv on võrreldes eelnenud perioodiga vähenenud 4% võrra. 96% EL mesinikest on vähem kui 150 taruga väikeettevõtjad. Suurema osa EL 33 miljonilisest mesinduse eelarvest kulutasid aga Hispaania (16%), Prantsusmaa (11%) ja Rumeenia (10%).

Meetootmine Euroopa Liidus

Meetootmises on Euroopa Liit ligikaudu 250 000 tonniga aastas maailmas teisel kohal Hiina järel. Siiski ei toodeta Euroopa Liidus piisavalt mett, et katta siseturu nõudlus. 2015. aastal oli omavarustatuse määr ligikaudu 60 %. Suurima meetoodanguga liikmesriigid (Rumeenia, Hispaania, Ungari, Saksamaa, Itaalia) asuvad peamiselt EL lõunaosas, kus ilmastikutingimused on mesinduse jaoks soodsamad.

Üldiselt on meetootmine ELis

aeglaselt kasvanud, erinevused aastate lõikes tulenevad ilmastikutingimustest. Ent sama tootmistaseme hoidmine võib muutuda mesinike jaoks raskemaks mesilaste tervise ja põllumajanduse intensiivistumisest tuleneva elupaikade kadumisega seotud probleemide tõttu. Tootmistingimused halvenevad, tootmiskulud suurenevad ja üha laienev odavama mee import kolmandatest riikidest suurendab konkurentsi.

Mee hind erineb märkimisväärselt olenevalt kvaliteedist ja müügi kohast. Mitmeliigilise õiemee hind varieerub Poola hulgemüügihinnast (2,54 eurot/kg) kuni Ühendkuningriigi tootmiskohas müüdava mee hinnani (15,18 eurot/kg).

Kaubandus

EL on suurim mee importija maailmas ning import on aasta-aastalt suurenenud. 2015. aastal importis EL ligikaudu 200 000 tonni mett, mis moodustab ligikaudu 75% ELi kogutoodangust. Pool impordist on pärit Hiinast (ligikaudu 100 000 tonni). Teised kaks peamist tarnijat olid Mehhiko ja Ukraina. Kolmandatest riikidest imporditud mesi on palju odavam kui ELis toodetu. Hiina mee impordi keskmine ühikuhind oli 2015. aastal 1,64 eurot/kg, samas kui ELi mitmeliigilise õiemee keskmine hulgemüügihind oli 3,78 eurot/kg. Suuremate tootmiskulude tõttu on ELi tootjatel imporditud meega raske võistelda.

Võrreldes impordiga on ELi eksport kaduvväike. EL eksportis 2015. aastal ligikaudu 20 000 tonni mett, mis moodustab ligi-

kaudu 8 % ELi kogutoodangust. EL ekspordib peamiselt turgudele, kus otsitakse kvaliteetset mett, st Šveitsi, Saudi Araabiasse, Jaapanisse, Ameerika Ühendriikidesse ja Kanadasse. Mee ekspordi keskmine ühikuhind oli 2015. aastal 5,77 eurot/kg.

Tarude ja mesinike loendus

ELi mesinike arv on vähenenud. Paljud mesinikud lahkuvad sektorist kõrge vanuse tõttu, kuid neid ei asenda uued tulijad.

Olukord on liikmesriikide lõikes väga erinev. Saksamaa on üks väheseid liikmesriike, kus on õnnestunud mesinike arvu vähenemine peatada. Sealne mesinike organisatsioon seadis prioriteediks mesinike värbamisstrateegia ja pakkus algajatele kursuseid, mis suurendas tegevmesinike arvu. Osa sellest tegevusest rahastati programmide tehnilise abi meetme kaudu.

2015. aastal oli 96 protsendil Euroopa mesinikest vähem kui 150 mesilastaru, alla selle künnise jäävat mesilastaru käsitletakse mittekutseliseks. 4% ELi mesinikest omab üle 150 mesilastaru ja üksnes nemad võis liigitada kutselisteks mesinikeks. Mõned mesinike ühendused ei ole siiski kõnealuse künnisega nõus ja peavad asjakohasemaks 40 taru piiri. Valdav osa ELi mesinikest (72%) on mesinike organisatsiooni liikmed.

Loe lähemalt eestikeelset raportit

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0776&from=EN>

Copa-Cogeca: mitte lubada patenteerida tooteid, mis on saadud loomulike bioloogiliste protsesside abil

Copa-Cogeca kutsub EL põllumajandusministreid üles toetama Komisjoni lähene-mist ning mitte lubama pa-tenteerida tooteid, mis on saadud loomulike bioloogi-liste protsesside abil.

See nõue tuleneb Komisjoni novemb-ri avaldatud märkusest, kus öeldakse, et taimed, mis on kasvatatud loomu-like bioloogiliste aretustehnikate abil, ei ole patenteeritavad. See soovitus on vastuolus Euroopa Patendiameti prak-

tikaga, mis on juba väljastanud mit-meid patente loomulike bioloogiliste protsesside tulemusena kasvatatud taimedele, näiteks tomat ja brokkoli.

Komisjoni soovitus on samm õiges suunas, ütles Copa-Cogeca seemne-kasvatuse töögrupi president Thor Kofoed. Copa-Cogeca on järjepidevalt rõhutanud, et patendiseadus ei ole põl-lumajandus-sektorile sobilik vahend. Geneetilised ressursid peavad jääma farmeritele vabalt kättesaadavaks nii, et nad saaksid tegeleda aretustegevu-sega, lisas ta.

Komisjoni soovitus ei ole siiski selge selles osas, mis ei välista patendi väl-jastamist loomulikele omadustele, mis on saadud mitte-loomuliku bioloogili-se protsessi tulemusena. Uued aretus-tehnikad on Komisjoni poolt veel de-fineerimata ja liigitamata. Lisaks ei ole Komisjoni soovitus seaduslikult siduv. Euroopa Patendiamet on aga ise-seisev ametiasutus. Seetõttu kutsume liikmesriikide valitsusi üles tagama, et Euroopa Patendiamet järgiks Komisjo-ni soovitusi, et olemasolevad taimed ei langeks patendiseaduse pädevusse.

Ringmajandus: senised tulemused ja edasised sammud

Ringmajandus on visioon tu-levikust, kus taastumatuid ressursse raisatakse nii vä-he, kui võimalik, taaskasu-tatakse kõiki vahendeid ku-ni lõpliku lagunemiseni ning viimaks põletatakse ülejää-nu energia saamise eesmär-gil. Selline lähenemine aitab luua uusi töökohti ja majan-duskasvu ning eemalduda „äraviskamise“ kultuurist. Et see saaks toimuda, on va-jalik hästitoimiv seadusraa-mistik ning investeeringud.

2015. aastal võttis Euroopa Komis-jon vastu ringmajanduse ambitsioo-nika paketi. Pakett koosneb ELi te-gevuskavast ja meetmetest, mille-ga hõlmatakse toote kogu olelus-

ring alates kavandi loomisest, toor-aine hankimisest, tootmisest ja tar-bimisest kuni jäätmekäitluse ja tei-sese tooraine turuni.

Üks aasta pärast ringmajandu-se paketi vastuvõtmist esitas komis-jon 26. jaanuaril aruande oma 2015. aasta tegevuskava tulemuste ja pea-miste algatuste edenemise kohta.

2016. aasta lõpuks oli Euroopa investeerimiskava abiga koondatud 164 miljardi euro väärtuses inves-teeringuid. Eelmise aasta eduaru-andes loetles komisjon võtmetäht-susega meetmed, mis on võetud sel-listes valdkondades nagu jäätmed, ökodisain, toidujäätmed, orgaanili-sed väetised, tarbekaupade garantiid ning innovatsioon ja investee-ringud. Ringmajanduse põhimõtteid on järk-järgult lõimitud selliste vald-

kondadega nagu parimad tööstusta-vad, keskkonnahoidlikud riigihan-ked, ühtekuuluvuspoliitika vahendi-te kasutamine ning uued algatused ehitus- ja veepoliitika valdkonnas.

Koos aruandega esitles komisjon:

- täiendavaid meetmeid, millega luuakse koos Euroopa Investeeri-mispangaga (EIP) ringmajanduse rahastamise tugiplatvorm inves-torite ja novaatorite kokku viimi-seks;
- jäätmetest energia tootmise juhi-seid liikmesriikidele;
- elektri- ja elektroonikaseadmetes sisalduvaid ohtlikke aineid käsit-levate õigusaktide sihipärase tõ-hustamise ettepanekut.

Loe lähemalt http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-104_et.htm

EESTI PÖLLUMAJANDUS-KAUBANDUSKODA

J. Vilmsi 53g
10147 Tallinn
Telefon: 600 9349
Faks: 600 9350
E-post: info@epkk.ee
<http://www.epkk.ee>

Lehe väljaandmist toetab:

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse